1. Radionica LEADER mreže Hrvatske, 2019., u suradnji s LAG-om Zagorje - Sutla

Zadaće i mogućnosti LAG-ova u provedbi LRS u okviru PRR 2014.-2020. – razmjena iskustava u provedbi podmjere 19.3

Tuhelj, 30. 01. – 01.02.2020.

Osnovne postavke projekata suradnje (partnerskih projekata) – svrha i elementi projekta ***natrag na osnove***

LEADER mreža Hrvatske

Što je projekt…..

Program

- Okvir za planiranje aktivnosti unutar određenog sektora ili područja
- Aktivnost koja traje kroz duže vrijeme i može se prilagođavati
- Skup uvjeta za provedbu – vođenje, plaćanje, kontrola

Projekt

- Određena aktivnost unutar određenog sektora ili područja
- Ograničena u izvorima (vrijeme, ljudi, novac)
- Sadrži konkretne ciljeve i prioritete te proračun i vremenski raspored aktivnosti

Projekt je……

Skup aktivnosti “radi postizanja jasnih ciljeva unutar određenog vremenskog razdoblja i s određenim financijskim sredstvima”

Europska Komisija, 2004.

Razlikovanje osnovnih pojmova…

PRIJEDLOG PROJEKTA – detaljni opis niza aktivnosti usmjerenih ka rješavanju problema - ***On se aplicira na natječaje***

Sadrži:

- Pozadinu projekta
- Aktivnosti i vremenski tijek
- Metodologiju rada
- Kadrove, materijalna i financijska sredstva potrebna za provedbu

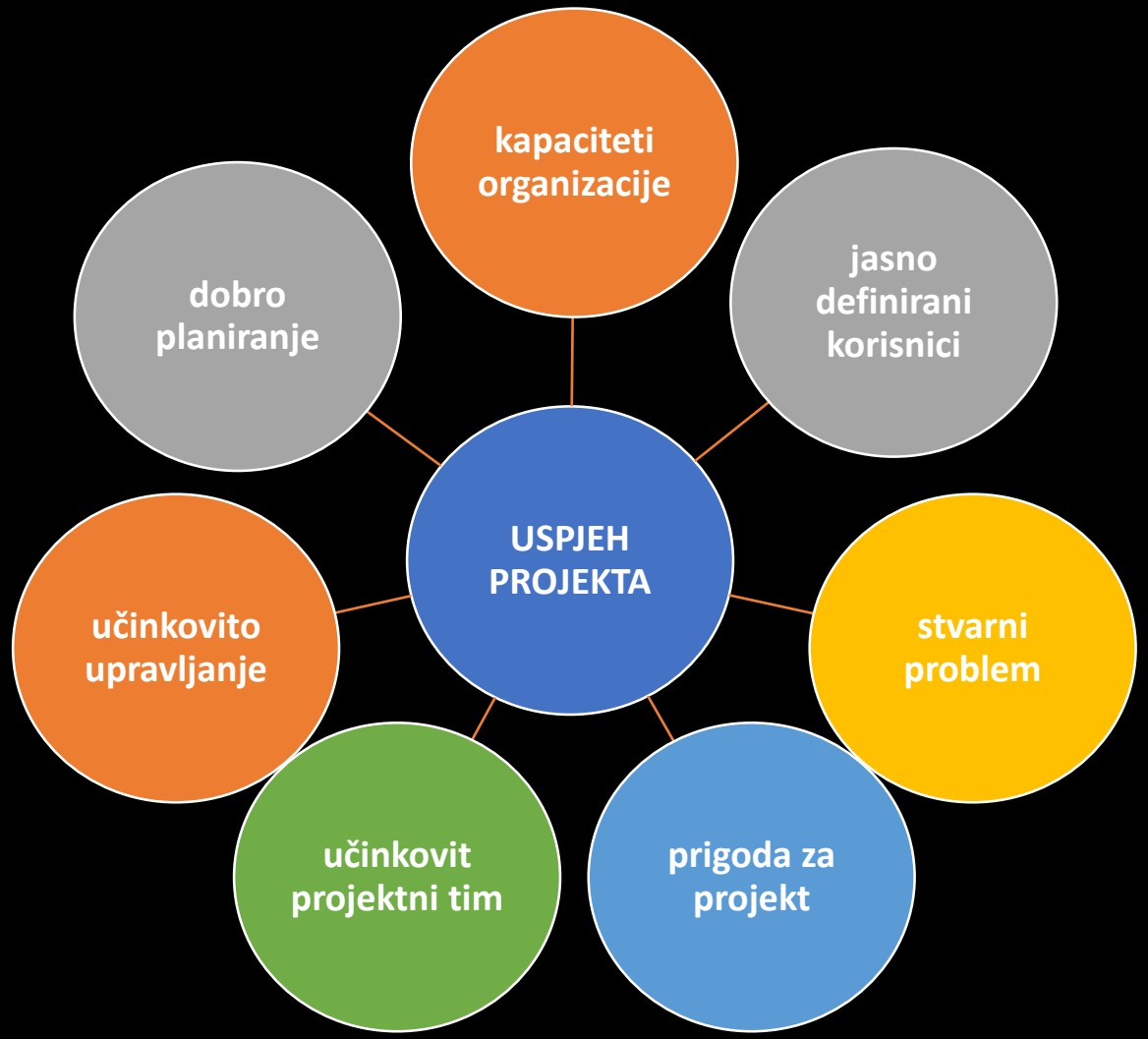
Prijedlog projekta – definira problem i daje opis potencijalnog rješenja (kako ćemo problem riješiti – plan djelovanja); **istovremeno je obećanje i obveza**

PROJEKT JE SREDSTVO ZA OSTVARENJE POJEDINAČNIH ILI ZAJEDNIČKIH CILJEVA A NE CILJ

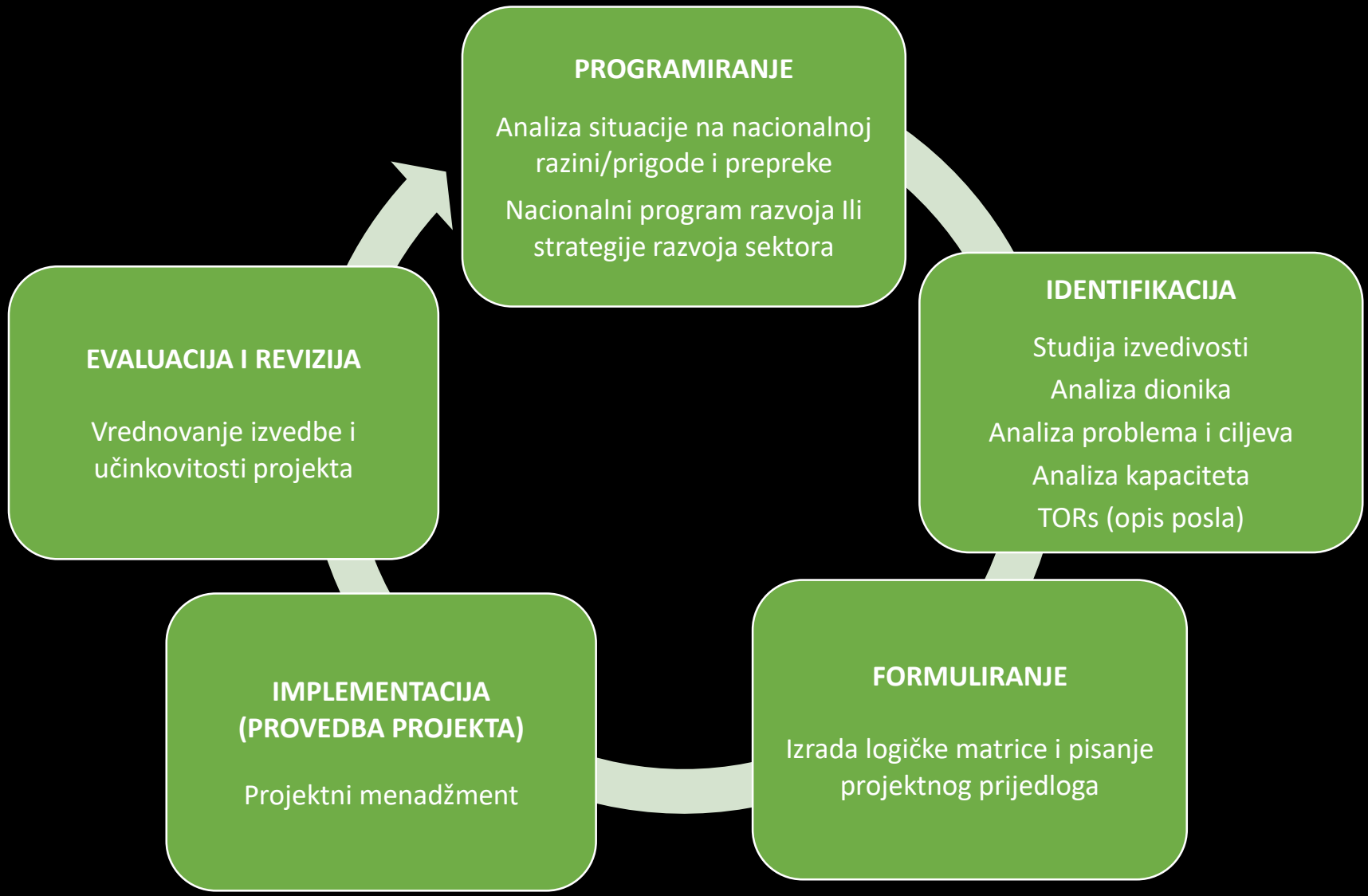
Što se ne smatra projektom

- Prošle aktivnosti koje se povremeno ponavljaju
- Aktivnosti bez jasnih ciljeva
- Aktivnosti koje se mogu stalno ponavljati ili mijenjati
- Stalne (redovne) organizacijske aktivnosti

Uspjeh projekta – o čemu ovisi?

Što je Projektni ciklus (kako se pripremamo, planiramo, provodimo i evaluiramo projekt)

Priprema i planiranje za projekt

FAZA ANALIZE

1. korak: ANALIZA DIONIKA

2. korak: ANALIZA PROBLEMA – formuliranje problema; određivanje uzroka i posljedica kao i veza među njima te izrada problemskog stabla

3. korak: ANALIZA CILJEVA – razvijanje ciljeva iz identificiranih problema; identifikacija grupe ciljeva i određivanje projektne strategije

NAKON ANALIZE SITUACIJE, PROJEKT BI TREBAO BITI SPREMAN ZA DETALJNO PLANIRANJE

FAZA PLANIRANJA

4. korak: DEFINIRANJE INTERVENCIJSKE LOGIKE – definiranje elemenata projekta, testiranje interne logike, formuliranje mjerljivih ciljeva

5. korak: SPECIFICIRANJE PRETPOSTAVKI I RIZIKA – identificiranje uvjeta koji su van kontrole menadžmenta projekta, a koji će utjecati na njegovo provođenje

6. korak: IDENTIFICIRANJE INDIKATORA – određivanje načina kako će se mjeriti progres/napredovanje projekta

7. korak: PRIPREMA RASPOREDA AKTIVNOSTI – definiranje trajanja aktivnosti i raspodjela odgovornosti

8. korak: PRIPREMA RASPOREDA TROŠKOVA – definiranje što je potrebno za provedbu projekta (input), priprema proračuna

Glavni elementi projekta…što trebamo znati

1. Definiranje općeg (glavnog) cilja, specifičnih ciljeva, očekivanih rezultata i ciljnih skupina

Znati:

- Pozadinu projekta
- Točno odrediti glavne i pojedinačne ciljeve
- Utvrditi društveno uvjetovanu viziju organizacije
- Kratkoročne i dugoročne rezultate
- Korisnike projekta
- Probleme koji se rješavaju projektom

2. Sadržaj projekta

Znati:

- Temu i glavna pitanja koja projekt obuhvaća
- Metode odabrane za ostvarivanje ciljeva
- Planirane aktivnosti
- Mogućnosti (potrebe) za nastavak projekta – multiplikacijski efekt

Glavni elementi projekta…što trebamo znati

3. Mjesto odvijanja projekta i projektnih aktivnosti

Znati:

- Mjesto odvijanja različitih aktivnosti
- Trajanje projekta
- Datume početka i završetka projekta
- Raspored pojedinih aktivnosti
- Saženi prikaz tijeka projekta

4. Kadrovi i sredstva

Znati:

- Koji kadrovi su nam potrebni – ljudski resursi
- Financijska sredstva – koliko nam ukupno treba
- Infrastruktura koja nam je potrebna za provedbu projekta – oprema, prostor

Glavni elementi projekta…što trebamo znati

7. Troškovi i izvori finciranja

Znati:

- Ukupni proračun projekta
- Detaljni proračun prema aktivnostima i vrstama troška
- Količina i oblik sredstava
- Mogući donatori i izvori prihoda

8. Nositelj projekta (projektni promotor) i projektni partnerti te suradnici

Znati:

- Opis organizacije – nositelja projekta (aplikanta)
- Analiza vlastitih ljudskih resursa – mogućnosti i sposobnosti
- Partnerskih organizacija – s njihovim opisom
- Analiza ljudskih resursa suradnika – mogućnosti i sposobnosti

Glavni elementi projekta…što trebamo znati

9. Projektni tim

Znati:

- Koordinator projekta
- Metodologija komunikacije unutar projektnog tima
- Strategija i praksa komunikacije sa suradnicima i dionicima

10. Praćenje (monitoring), vrednovanje (evaluacija), naknadne aktivnosti

Znati:

- Kriteriji za određivanje uspjeha projekta
- Metode i vremenski raspored praćenja i ocjene
- Daljnje planirane aktivnosti, održavanje rezultata min. 5 godina od zadnje isplate

Glavni pojmovi u pripremi projekta…

- **Indikatori – d**ijelovi plana projekta koji prikazujuu svrhu i rezultate kroz mjerljive jedinice – mjerenje učinaka
- **Uložena sredstva –** ljudski rad/materijalna/financijska sredstva potrebna za provedbu projekata
- **Rezultati –** projektom postignuti rezultati
- **Plan aktivnosti –** opis tijeka, vremenskog rasporeda i alokacije resursa pa pojedine projektne aktivnosti
- **Plan raspodjele sredstava –** opis načina korištenja sredstava u odnosu na planirane aktivnosti
- **Ganttov dijagram (Hodogram) –** grafički prikaz detaljnog plana aktivnosti

Glavni pojmovi u pripremi projekta…

- **Ciljana grupa korisnika** – oni koji su direktno uključeni u aktivnosti, odn. na kojima se aktivnosti provode
- **Krajnji korisnici** – oni koji imaju direktnu ili indirektnu korist od rezultata projekta
- **Logička matrica** – predstavlja logički okvir između ciljeva, aktivnosti i rezultata projekta, matrica sustavno bilježi i pokazatelje, načine verifikacije i vanjske faktore (pretpostavke i preduvjete) koji utječu na uspjeh projekta s obzirom na svaku od vertikalnih komponenti matrice, što se smatra horizontalnom logikom projekta. Sredstva i troškovi detaljno su opisani u posljednjem retku.
- **Proračun projekta** – detaljan popis i opis svih troškova potrebih za provedbu projekta s opravdanjem traženih sredstava

Izrada projektnog prijedloga…

1. **Identificiranje problema -** *što*
2. **Analiza dionika – analiza ciljne grupe i krajnjih korisnika –** *tko i koliko*
3. **Definiranje (utvrđivanje) ciljeva -** *što*
4. **Utvrđivanje indikatora (pokazatelja) –** *što, kako, koliko*
5. **Utvrđivanje aktivnosti – detaljni plan aktivnosti –** *što, kako, koliko, gdje, tko, koliko dugo, kada*
6. **Definiranje metodologije –** *kako, tko i s čim*
7. Sve staviti u **LOGIČKU MATRICU**
8. I konačno u **PRORAČUN PROJEKTA**

Analiza dionika
– smjernice za određivanje dionika

- Čija su iskustva i perspektive važni?
- Čija je aktivna podrška neophodna za uspjeh projekta?
- Tko ima pravo biti uključen u projekt?
- Kome je projekt prijetnja?

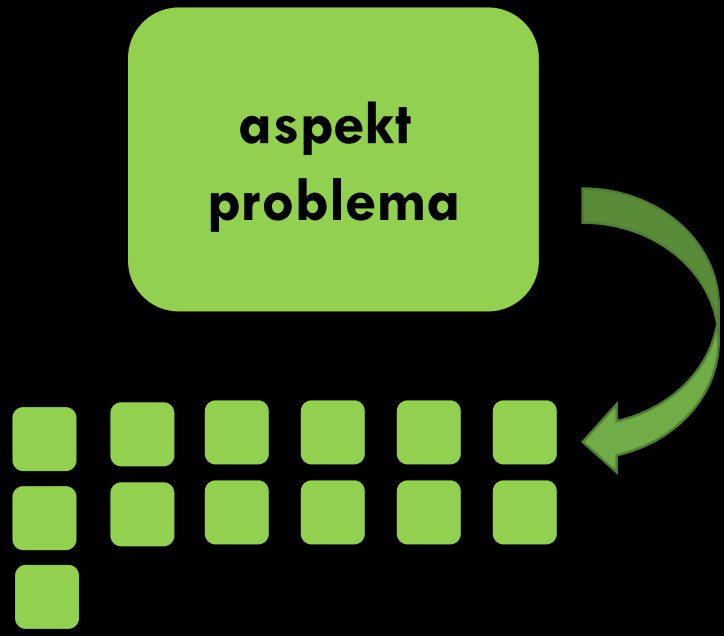
Analiza problema

- Utvrđuje negativnu postojeću situaciju
- Osnovna je metoda, jer se sve ostale metode zasnivaju na dobivenim rezultatima analize
- Korisna za pismeno uobličavanje *Opisa problema* u prijedlogu projekta

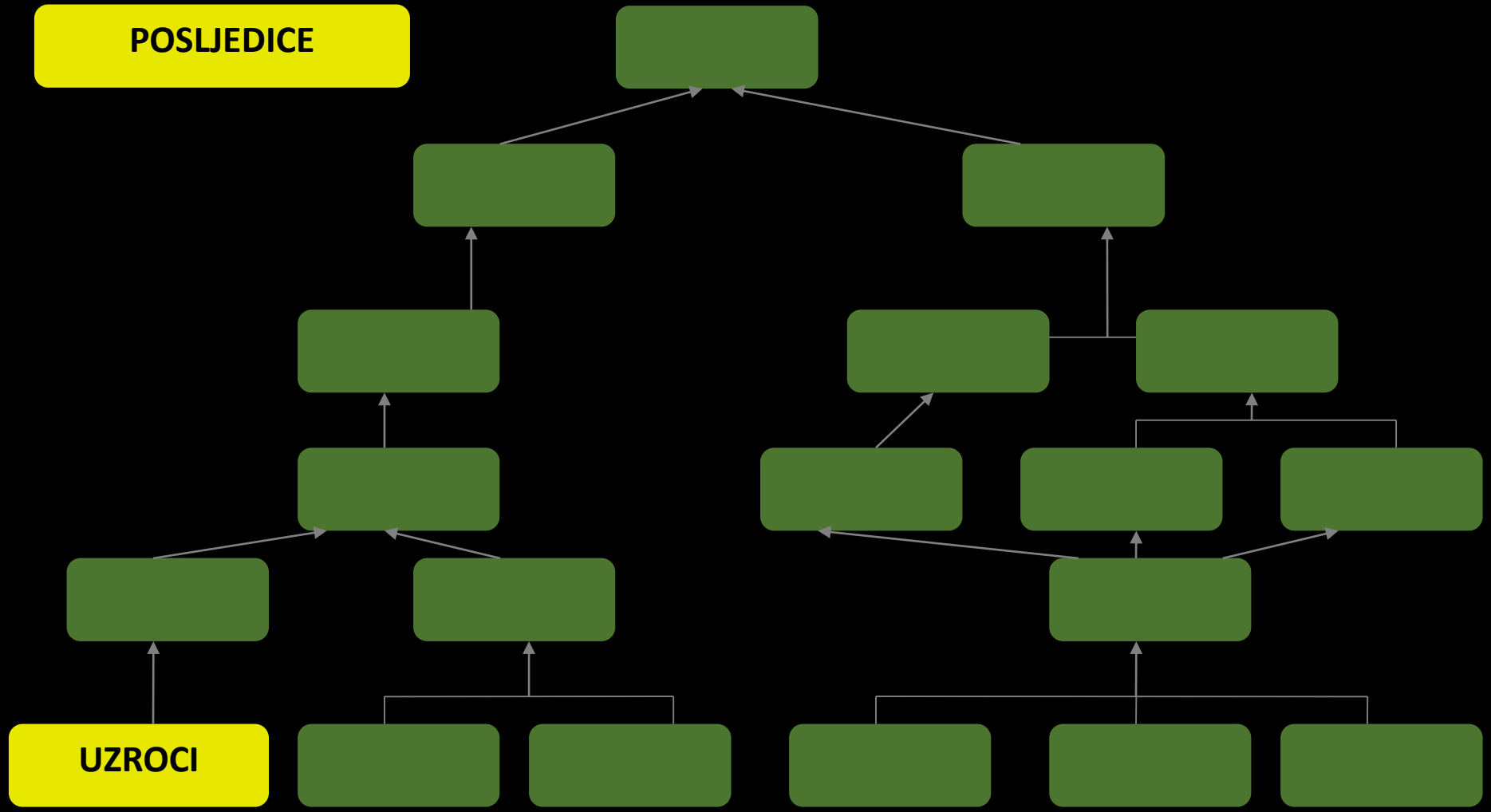
Korak 1. Metoda problemskog stabla

Izlistati aspekte problema (kratke izjave o negativnom stanju)

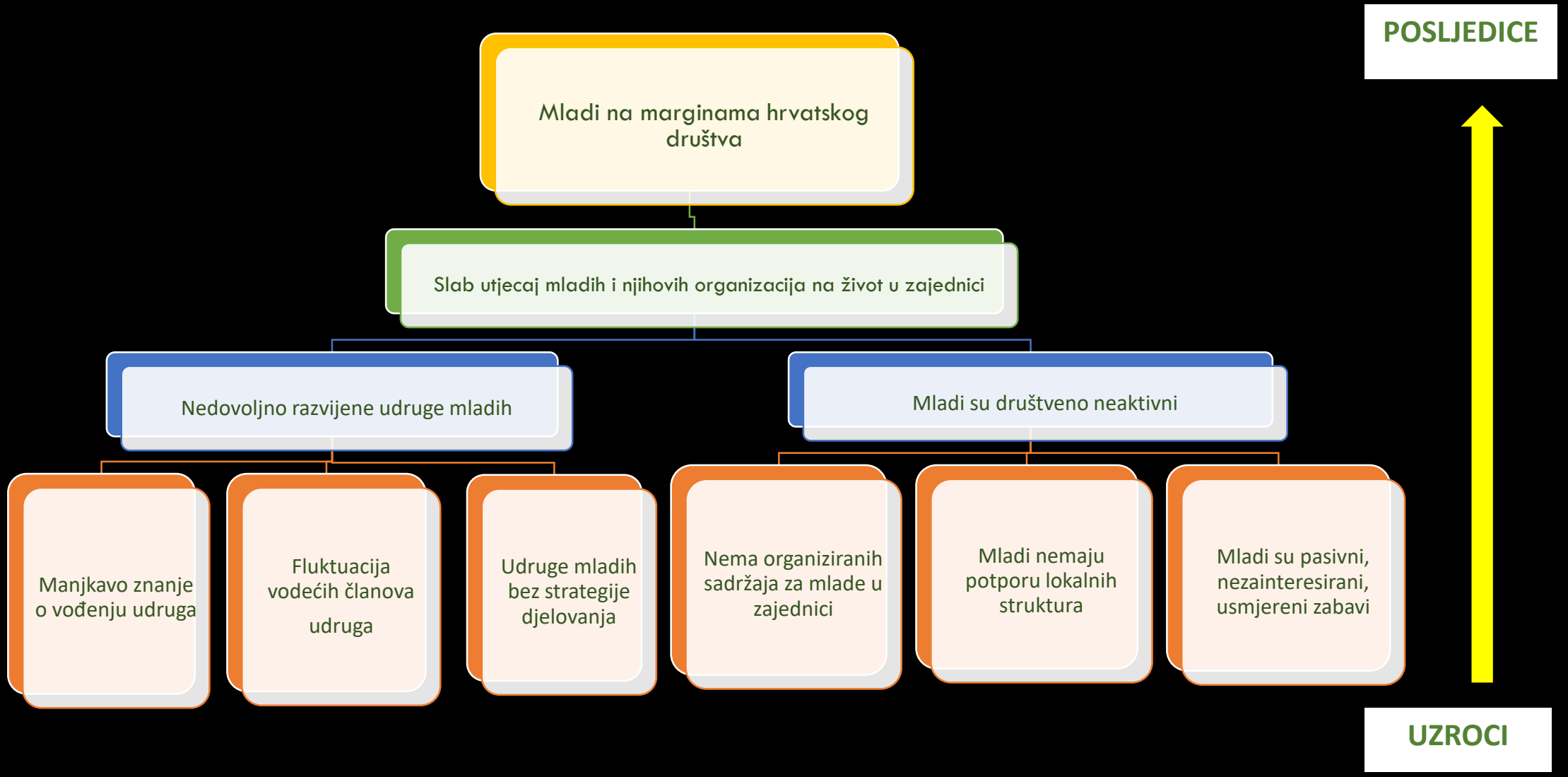
Grupirati međusobno povezane/slične izjave

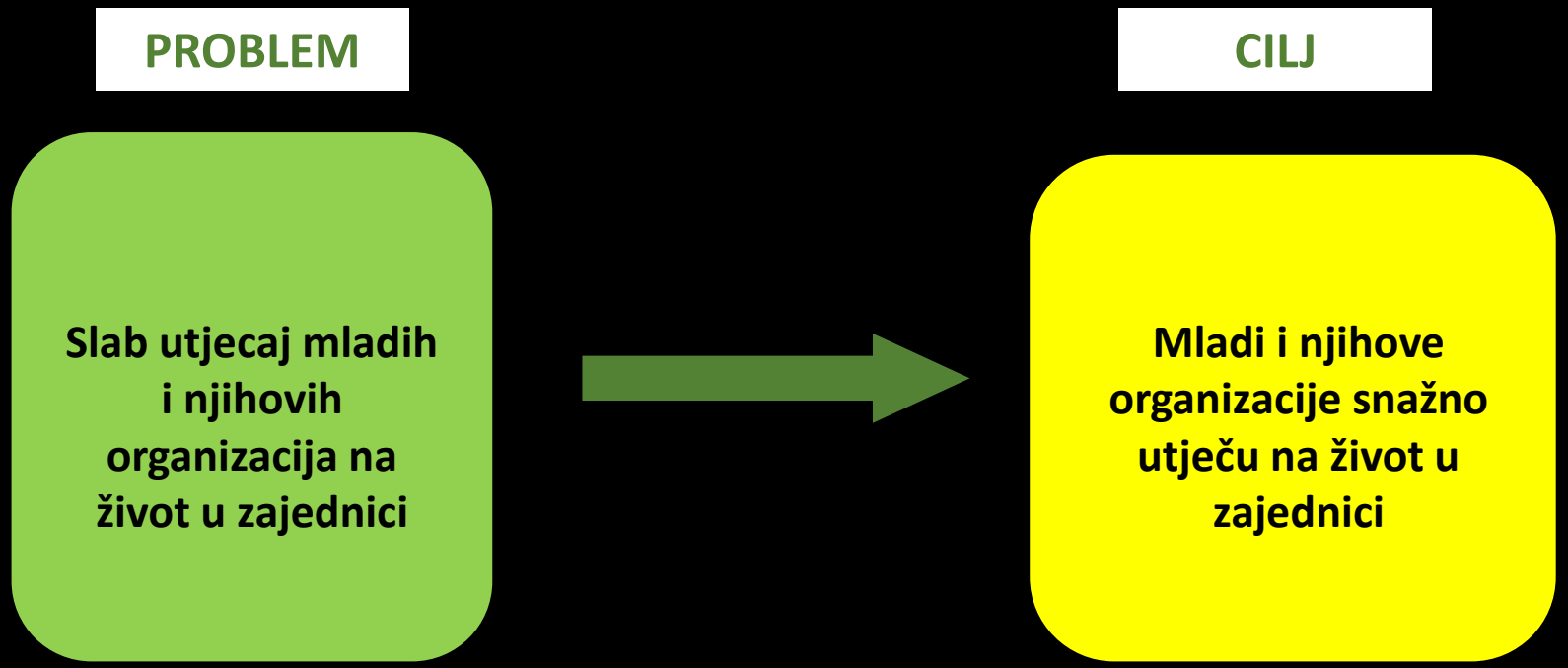
Korak 2. Uspostaviti uzročno posljedičnu vezu

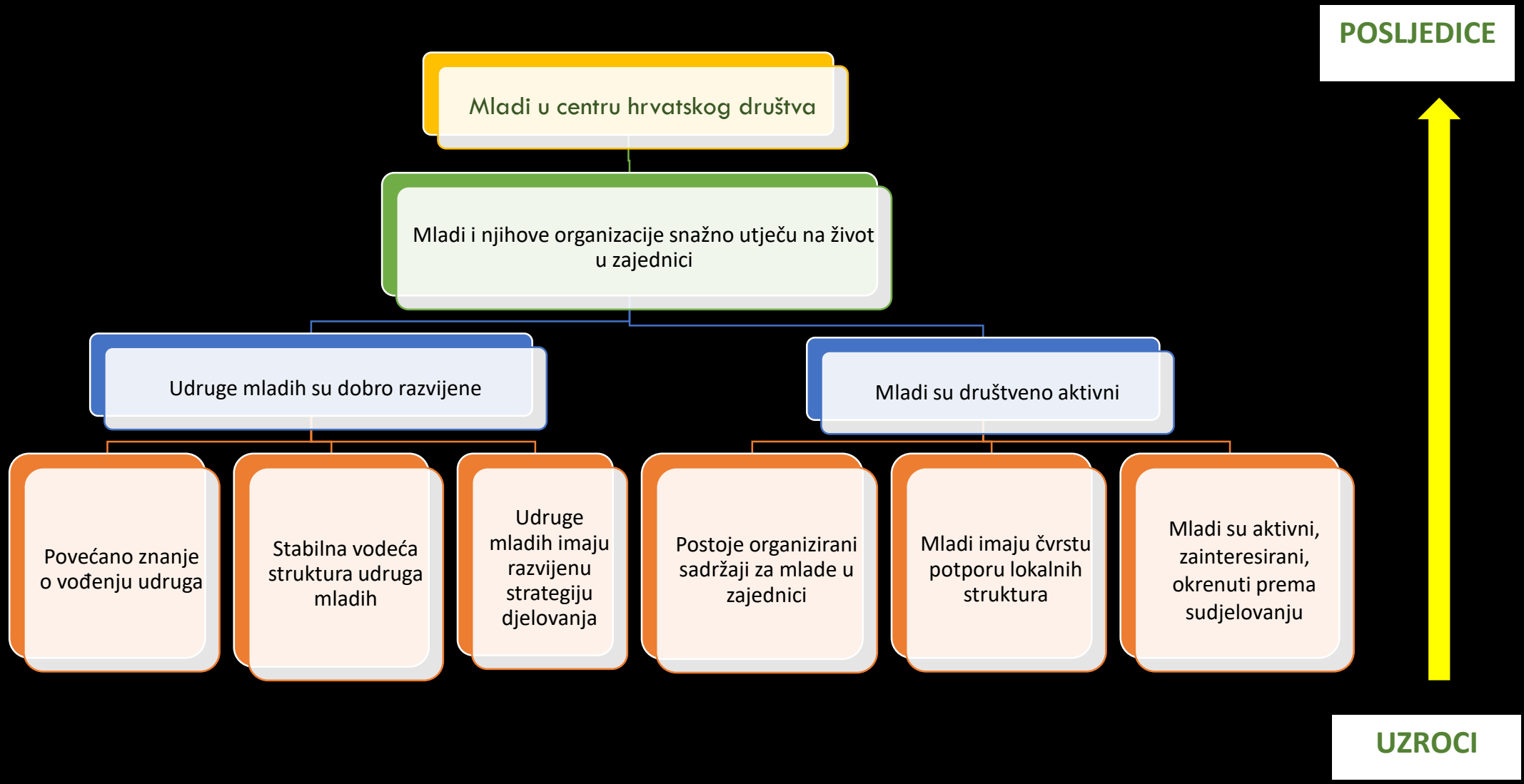
Analiza problema/problemsko stablo

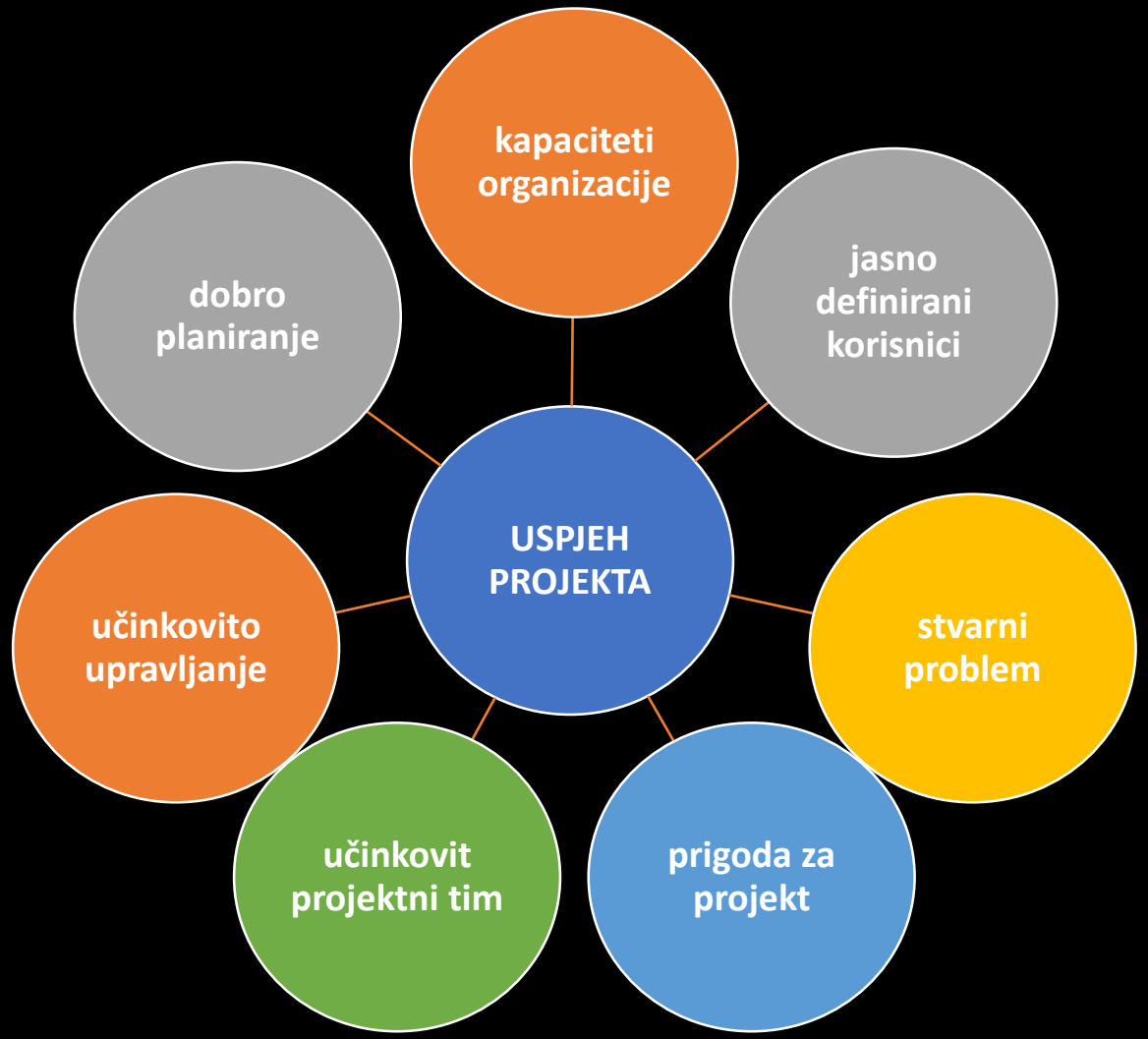
Preoblikovanje problemskog stabla u stablo ciljeva (primjer)

Analiza/stablo ciljeva

Uspjeh projekta – o čemu ovisi?

Odabir strategije

Neki od kriterija za odabir...

Analiza strategije

Odluka o strategiji donesena temeljem drugih programa koji se provode, kapaciteta organizacije, nacionalnih prioriteta, isplativnosti projekta...

Logički okvir ili logička matrica – intervencijska logika

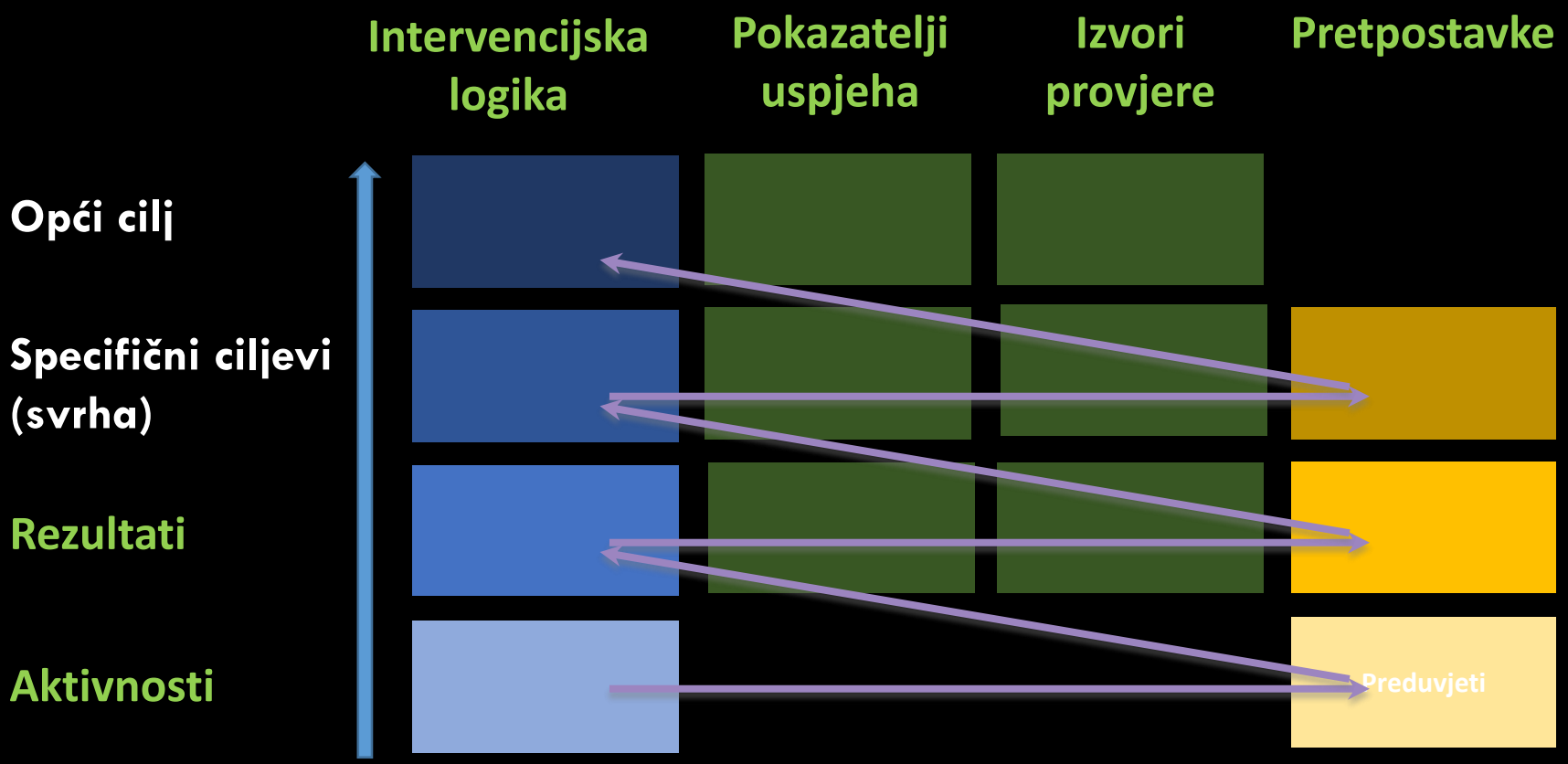
	Intervencijska logika	Objektivno provjerljivi pokazatelji uspjeha	Izvori i načini provjere	Pretpostavke
Opći ciljevi	Koji su opći ciljevi kojima će doprinijeti projekt? *OC1*- "Naziv općeg cilja" *OC2*- "Naziv općeg cilja"	Navedite **ciljane vrijednosti** za svaki pokazatelj? Koji su ključni pokazatelji povezani uz opće ciljeve?	Koji su izvori informacija za **svaki** navedeni indikator?	
Specifični cilj	Koji specifični ciljevi doprinose ostvarenju općih ciljeva? *SC1*- "Naziv spec. cilja" *SC2*- "Naziv spec. cilja"...	Koji pokazatelji jasno pokazuju da je cilj projekta postignut? *SC1*- "Pokazatelj1: ciljana vrijednost" *SC1*- "Pokazatelj2: ciljana vrijednost"	Koji su izvori informacija koji postoje ili se mogu prikupiti? Kojim metodama se može doći do tih informacija?	Koji su vanjski faktori i uvjeti potrebni da bi se postigao cilj? Koji rizici se trebaju uzeti u obzir?
Očekivani rezultati	Rezultati direktno proizilaze iz aktivnosti i doprinose postizanju specifičnog cilja. Koji su očekivani rezultati? *R1* – "Naziv rezultata" *R2* – "Naziv rezultata"...	Koji pokazatelji mjere da li je i u kojem omjeru projekt postigo očekivane rezultate? *1.1.* - "Pokazatelj1: ciljana vrijednost" (R1) *1.2.* - "Pokazatelj2: ciljana vrijednost" ...	Koji su izvori informacija za navedene indikatore? Izvor1 (Indikator 1.2., 1.3.) Ili Indikator 1.1. : Izvor 1 Indikator 1.2. : Izvor 1	Koji vanjski uvjeti moraju biti zadovoljeni kako bi se u planiranom vremenu postigli očekivani rezultati?
Aktivnosti	Koje će se ključne aktivnosti provesti te kojim slijedom, kako bi ostvarili očekivane rezultate? (grupirajte aktivnosti prema rezultatima) Aktivnost 1.1 – "Naziv aktivnosti" Aktivnost 1.2 – "Naziv aktivnosti"	**Resursi:** Koji su resursi nužni za provedbu navedenih aktivnosti npr. zaposlenici, oprema, trening, izobrazbe, materijali, prostor, itd.	Koji su izvori informacija o napretku akcije? **Troškovi** Koji su troškovi akcije? Kako su razvrstani? (detaljan pregled troškova u Proračunu)	Koji su preduvjeti nužni prije početka akcije? Koji uvjeti izvan utjecaja organizacije moraju biti zadovoljeni kako bi se započelo s provedbom akcije?

Logički okvir i način ispunjavanja

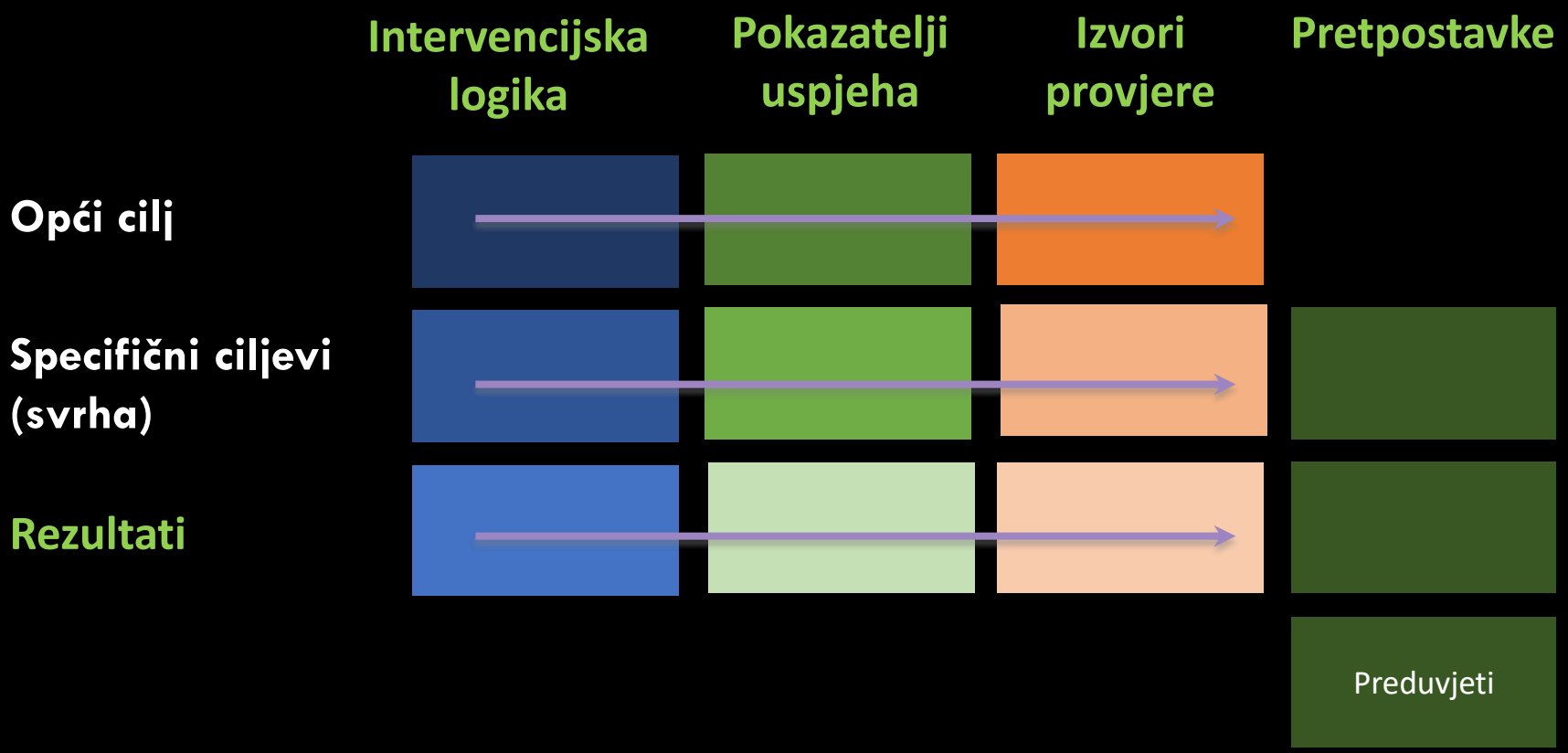
Tijekom popunjavanja logičkog okvira potrebno je kontinuirano provjeravati postojanje logike.

Okomita (Vertikalna) logika

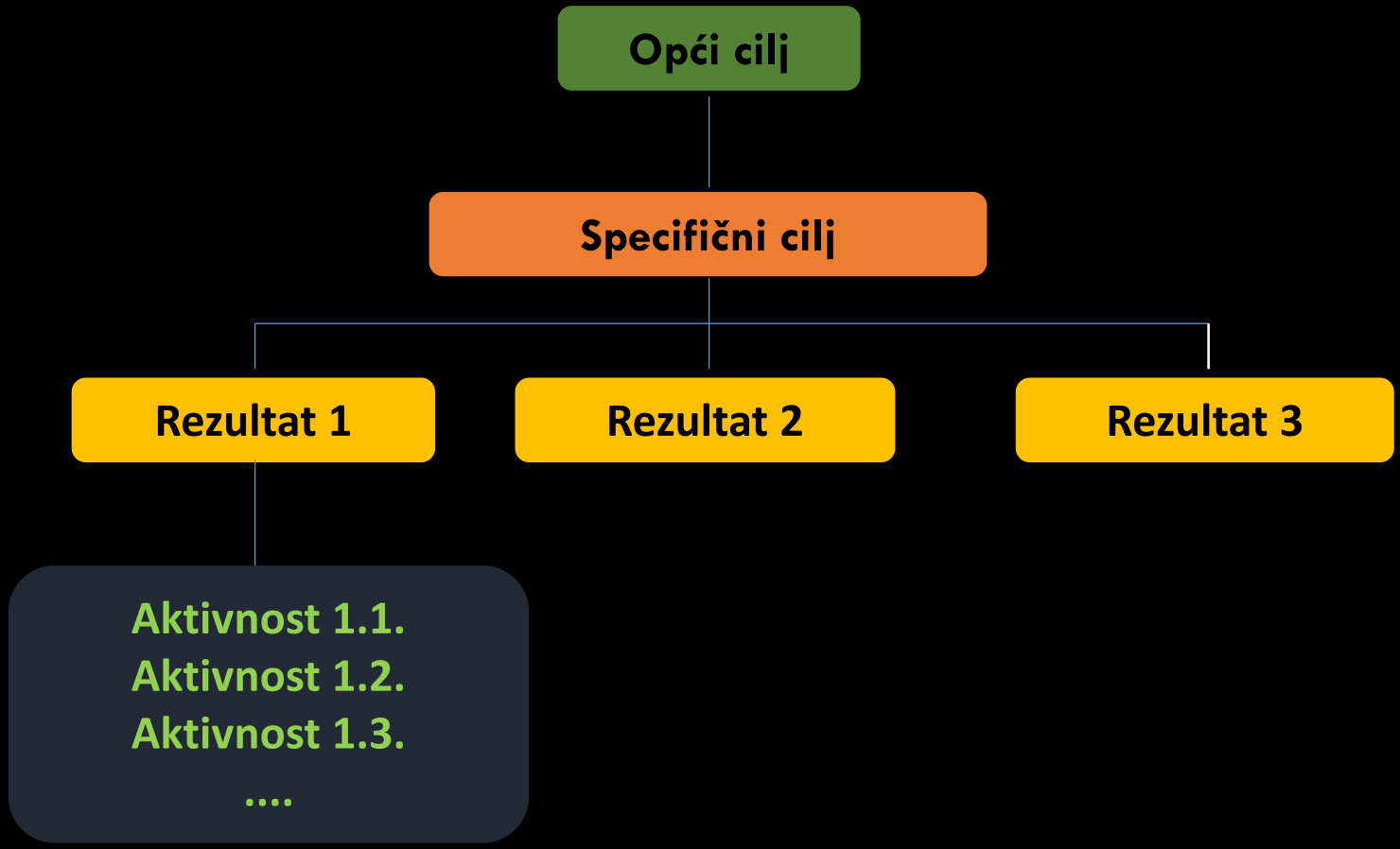
Tumači se na sljedeći način: aktivnosti s preduvjetom dovode do rezultata....

Vodoravna (Horizontalna) logika

Kako ćemo provjeriti uspjeh u ostvarivanju ciljeva?

Brojčano označavanje u logičkom okviru

Rezultati

Neposredna i vidljiva, primjetljiva promjena (za ciljanu skupinu) koja je u relaciji sa specifičnim ciljem.

Primjer:

- Povećano znanje i vještine mladih o vođenju udruga
- Udruge mladih imaju razvijene strateške planove

Pretpostavke

Pretpostavke su opisi vanjskih situacija koje su važne za uspjeh projekta

Zbog toga one:

- definiraju okruženje sustava i aspekte održivosti projekta *(LAG želi uvesti promjene u pristupu mladima)*
- sumiraju one elemente koje projekt ne može kontrolirati *(nacionalne politike za mlade)*
- su elementi koji se ne adresiraju direktno kroz projekt, ali trebaju biti pod stalnim praćenjem *(lokalni javni prijevoz omogućava susrete mladih u zajednici, Zakon o udrugama)*
- uvjeti koji je potrebno zadovoljiti kako bi projekt bio uspješan.
- čimbenici koje treba pozorno promatrati za vrijeme trajanja projekta.
- nastojati projekt oblikovati tako da se izbjegnu negativni učinci.
- osiguravaju osnovu za analizu rizika.

Primjeri pretpostavki

- ✓Nacionalne strategije i programi podržavaju privlačenje mladih u ruralna područja
- ✓Mladi žele razvijati znanja i vještine za vođenje udruga
- ✓LAG-ovi žele uključiti mlade u donošenje lokalnih politika
- ✓Veći broj sadržaja u lokalnoj zajednici usmjeren aktivizmu mladih

Pokazatelji uspjeha

- Opisuju projekt u operativno mjerljivim izjavama → pružaju osnovu za mjerenje izvedbe
- Akronim SMART (konkretan, mjerljiv, izvediv, realan, vremenski određen)
- Poželjno je da sadržavaju (veći broj) sljedećih elemenata:
  - kvalitetu (priroda pokazatelja - u opisnoj formi)
  - ciljanu skupinu
  - kvantitetu (numerička forma – broj, %)
  - vrijeme
  - mjesto

Primjeri pokazatelja

Rezultat:

Povećano znanje i vještine mladih o vođenju udruga

Pokazatelj:

- 80% lidera udruga mladih razvilo najmanje 4 nove vještine vođenja na kraju prve godine projekta
- 50% mladih koji završe trening za lidere održat će jednodnevnu radionicu u 6. mj. projekta za nove lidere
- Pokrenuto najmanje 5 radionica za mlade koje vode educirani lideri

Izvori provjere i primjeri

- Izvori informacija koji testiraju realnu mjerljivost pokazatelja
- Specificiraju
  - format (*anketa, intervju, zapisnici, ček liste*)
  - regularnost (*zapisnici s mjesečnih sastanaka tima*)
  - tko pruža informaciju (*nositelj, lokalne, regionalne, državne statistike …*)
- *Primjeri izvora provjere (ujedno revizijski trag)*
  - *Evidencija udruga mladih*
  - *Obrazac za procjenu usvojenih znanja i vještina*
  - *Potpisna lista i foto zapis sudionika radionica*
  - *Evaluacijski upitnici*

Izvori provjere

Primjeri:

